

SKÖTSELANVISNINGAR KÖK
SKÖTSELRÅD FÖR INREDNING OCH ARBETSYTOR

VEDUM

KÖKSINREDNING

VÄLKOMMEN TILL DITT NYA VEDUM KÖK!

Genom att sköta ditt nya kök på rätt sätt håller du det nytt och fräscht längre. Ytorna har olika beläggning och reagerar olika i kontakt med rengöringsmedel och kemikalier. Här är några råd som ditt nya Vedumkök mår bra av.

SKÅPSTOMMAR

Skåpstommarna är i allmänhet uppbyggda av melaminbelagd spånskiva. Melaminskiktet är hårt och mycket lätt att rengöra. Det är dessutom mycket resistent mot olika kemikalier. För rengöring rekommenderas att:

- Torka med en fuktig trasa och diskmedelslösning. Koncentrerat handdiskmedel kan också användas.
- Om ytan är mycket smutsig kan T-spritt användas.
- Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt.
- Eftertvätta alltid med rent vatten och torka torrt så att vatten inte blir stående och tränger in i befintliga skarvar, speciellt gäller detta på luckornas kanter.
- Notera! Placera inte kaffe­bryggare och vattenkokare så att ångan strömmar upp på luckor.
- Torka alltid bort vatten som hamnat på luckor eller andra ytor som till exempel bänkskivor.

MÅLADE, FOLIERADE OCH MELAMINBELAGDA YTOR

Rengörs med milda och i hushåll vanligt förekommande rengöringsmedel. Använd en fuktig trasa med rengöringsmedel. Eftertorka med enbart vattenfuktad trasa så att rengöringsmedlet avlägsnas. Torka sedan med torr trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Kemisk bensin kan användas med försiktighet för borttagning av svåra fläckar. Tänk på att alltid torka av under diskbänkskåp och på luckornas kanter. De är inte avsedda att klara vatten som blir stående. Torka även av luckorna på var sida om diskmaskinen och även den eventuella integrerade luckan på diskmaskinen. Bättringsmåla slagmärken/skador omgående på målade luckor för att slippa fuktskador. För att uppnå ett gott slutresultat är det bra att måla i flera tunna lager istället för att täcka skadan med tjockt lager färg med en gång. Tänk på att fläckar och repor upplevs mer synliga på svarta och mörka kulörer.

LACKERADE OCH LASERADE FANERYTOR

Rengör fördelaktigast med endast fuktig trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Thinner får ej användas. Vid rengöring av fanerade ytor - tänk på att vara varsam med vatten för att undvika att vätskan tränger in i träets porer.

VARFÖR SER INTE MITT KÖK UT SOM I UTSTÄLLNINGEN/ KATALOGEN?

Tänk på att trä är ett levande material som inte har samma struktur/ utseende genom hela trädet. Detta kan även påverka kulörer som föranleder så de inte blir identiska alla gånger. Ljusinfall och ljussättning kan påverka synintrycket, färger kan få olika nyanser beroende på lamptyp och mängden "naturligt" ljus. Men charmen med ett träkök är just att alla delar inte är identiska utan man kan se vissa variationer och detta berättigar därför normalt inte till reklamationer. Trä har en mognadstid på ca 6 månader.

VARFÖR ÄR DET FÄRGSKILLNAD MELLAN MASSIVA OCH FANERADE DETALJER ELLER DETALJER I LAMINAT?

Detta är ett faktum då vissa material ej är lämpliga till vissa detaljer. T.ex. har en fanerad sockel överlägsna egenskaper gentemot en homogen sockel vad gäller formbeständighet. Massivt trä har en förmåga att "slå" och "vrida" sig, och det vill man inte.

VARFÖR SER KÖKET "BROKIGT" UT?

Trä är ett levande material och mognar en tid efter montering. Vissa träslag har en mognadstid på över 6 månader. Detta ska finnas i åtanke när man köper träluckor att de måste tillåtas mogna, detta berättigar normalt inte till reklamationer.

VARFÖR "GULNAR" MINA LUCKOR?

Ljusa målade luckor har viss benägenhet att "åldersgulna" beroende på bland annat ljuspåverkan. Kraftig rökning och vitmålade kök hör inte ihop. Nikotinet gör att luckorna gulnar, ingen vit färg motstår detta.

VARFÖR "SLÅR" SIG MIN LUCKA?

Ett nybyggt hus som ej är fullt uttorkat innehåller en ökad mängd fukt. Även i ett gammalt hus kan fuktigheten variera kraftigt mellan årstiderna. Fuktigheten kan leda till att framför allt "större" luckor i trä kan bli skeva, då de torkar mer från en sida än den andra. Ibland kan det avhjälpas med magneter på lucka och i stomme. Detta fenomen kan inträffa i skafferiskåp där man har en ventil med friskluft. Den luften är normalt fuktigare än inomhusluften. Massiva träluckor är alltid ett levande material och utsätts hela tiden för olika fuktighetskvoter i luften vilket gör att luckorna alltid kommer röra sig lite. Detta berättigar normalt inte till några reklamationer.

VARFÖR GÅR INTE LUCKORNA ATT JUSTERA?

Det beror sannolikt på att skåpen inte är monterade korrekt. Kontrollera med vattenpass att de sitter rätt, både lodrätt och vågrätt. Om väggarna inte är jämna, lägg något mellan skåpet och väggen så att skåpet inte dras ur vinkel när det skruvas fast i väggen.

ARBETSYTOR

LAMINATBÄNKSIVOR

MATERIALET

Stommen i bänkskivan består av återvunnen träråvara. Högtryckslaminatet med tjockleken 0,8 mm består till 65% av kraftpapper, producerad av oblekt pappersmassa från skogar på norra halvklotet, främst Norden, USA och Kanada. Papperet tillverkas till övervägande del av sågspån, bark och toppar, som annars skulle brännas. I viss utsträckning ingår även returpapper. Halten kraftpapper beror på laminatets tjocklek och är över 90% vid 12 mm tjockt laminat. Kraftpapperet impregneras med Fenolformaldehydharts och läggs i flera lager. Överst läggs ett dekortryckt mönsterpapper impregnerat med Melamin och överst ett skikt Melamin. Mönsterpapperet trycks med färger fria från tungmetaller. Färgerna är huvudsakligen vattenbaserade. Om laminatet skall göras flamsäkert, behandlas laminatets kärna med en tillsats som inte innehåller halogener.

Laminatet pressas sedan under högt tryck och hög värme. Genom att använda olika bearbetade pressplåtar, får laminatets yta önskad struktur. Det färdiga Högtryckslaminatet för snickeriändamål är ungefär 0,8 mm tjockt. Det tillverkas också tjockare skivor, bland annat 4,2 mm för väggbeklädnad och 12 mm för fribärande skärmväggar.

Melamin framställs genom en process där koldioxid reagerar med ammoniak, som i sin tur är framställt av luftens kväve. Fenol är en petrokemisk produkt, och Formaldehyd framställs genom oxidering av Metanol. Formaldehyden är hårt bundet till fenolen, så hårt att det inte går att mäta någon avspaltning av Formaldehyd. Under produktionen reagerar de olika hartserna irreversibelt med varandra och det bildas bryggformiga kemiska bindningar. Resultatet blir ett reaktionsfritt och stabilt material med egenskaper helt olika beståndsdelarnas. Avfall kan deponeras eller brännas i godkänd industriell förbränningsugn.

Laminat är hårt, men mörka och/eller blanka ytor är känsliga för repor. En enfärgad och matt yta visar fläckar och märken på ett tydligare sätt än en mönstrad yta, detta gäller särskilt mörka, matta strukturerade ytor. Vanliga köksredskap åstadkommer normalt ingen skada, men ytan kan repas av keramiska kärl och vassa verktyg. Skär aldrig direkt mot bänkskivan, utan använd alltid skärbräda. Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan förbrännas i godkänd anläggning för industriell förbränning.

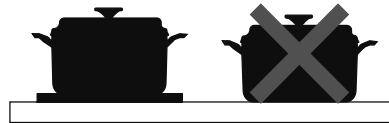
RENGÖRING

Rengör laminatyten regelbundet med vatten och handdiskmedel. En mjuk nylonborste kan användas på svårare fläckar på en laminatyta med struktur. Vid rengöring använd aldrig några slipande rengöringsmedel på laminatyten som t.ex. skurpulver, stålull, nylonvamp eller liknande. Detta kan repa ytan. Ytan tål ej heller kalklösningsmedel. Låt aldrig vätska och kemiska ämnen, såsom rengöringsmedel och tvål, ligga kvar på ytan en längre tid, utan torka alltid av skivan direkt. Tänk på att lyfta och torka av under behållare som står på skivan. Vid envisa fläckar går det bra att använda medel som T-sprit, Laminat Cleaner, förtunning eller aceton (utan olja). Vissa kemiska ämnen och starka färgmedel kan dock orsaka fläckar och missfärgning. Om du råkar spilla rödbetssaft, koncentrerad fruktjuice, rödvin, kaffe, färg, starka blekmedel, kalklösningsmedel eller rengöringsmedel för sanitetsgods: torka genast bort det och rengör skivan med vatten och handdiskmedel. Viktigt att vatten inte blir stående mellan bänkskiva och spis eller bänkskiva mot diskbänk. Sådana skarvar ska vara silikonbehandlade så att fukt inte kan tränga in och bli stående i skarvarna. Tänk också på att alltid torka av under bänkskivan så att vatten inte tränger in mellan bänkskiva och kantlist.

Bänkskivans undersida/skarven mellan bänkskiva och kantlist är särskilt utsatt och är inte avsedd för att klara vatten som blir stående/hängande.

Supermatt Laminat - för daglig rengöring rekommenderar vi Laminat Cleaner Supermatt som tar bort fläckar, fingeravtryck och rengör utan att lämna några ränder. Spraya direkt på ytan, låt medlet verka i cirka 5 min, torka sedan av med en fuktig trasa och diskmedel. Avsluta med att torka torrt. Mikrorepor på bänkskivor med supermatt yta kan gå att få bort eller reducera genom att använda Magic rengöringssvamp som är gjord för endast supermatt yta. **Notera! Ej för daglig rengöring.** Spraya rengöringsmedlet på ytan, låt medlet verka i cirka 5 minuter. För en torr eller lätt fuktad Magic rengöringssvamp med lätt tryck i cirkelformer över ytan med repor. Tänk på att inte trycka för hårt eller fortsätta behandlingen för länge då du kan riskera att skada ytan. Eftertorka med fuktig trasa och diskmedel. Avsluta med att torka torrt. Notera! Laminat med supermatt yta är mer känslig mot repor och fläckar jämfört med glansigare ytor.

Kastruller och stekpannor som tas direkt från spisen kan ha en temperatur ända upp till 350 °C, keramikhållar ger ännu högre värme använd därför alltid underlägg när du ställer kastruller och stekpannor på bänkskivan. Om du har en spishåll som är infälld i skivan, måste du tänka på att kokkärl alltid står helt på hällen och inte delvis över laminatyten.

Öppna inte diskmaskinen innan den är klar. Om man måste öppna innan torkningen är klar så öppna luckan helt. Torka sedan av vattnet som bildas på bänkskivans underkant när varm ånga släpps ur maskinen. Glöm ej att torka av luckorna på var sida om diskmaskinen och även den eventuella integrerade luckan på diskmaskinen.

TRÄBÄNKSIVOR

UNDERHÅLL AV TRÄSKIVOR

Har du valt en massiv träskiva har du valt ett naturligt material som kräver omtanke och underhåll för att behålla sin skönhet under många år. Och en, rätt skött, massiv träskiva blir bara vackrare med åren. Observera att all behandling och allt underhåll ska utföras på torra skivor. Låt aldrig vatten stå på skivan. Då kommer träet att svälla och i värsta fall även spricka. Torka torrt - extra viktigt på skivans kanter vid diskhon. Kaffebryggare kan också ställa till problem. En del kaffebryggare blir mycket varma på undersidan, och den värmen torkar ut träet. Det kan ge fläckar och sprickor. Speciellt viktigt är detta om du har en underlimmad diskho. En kaffebryggare, liksom frityrgrötter och andra varma apparater, ska för säkerhets skull alltid stå på ett underlägg.

HÅRDVAXOLJADE SKIVOR

LiGna Hårdvaxolja ger ett ytskikt med mycket bra skydd. Skydda skivornas yta ordentligt vid montage, kakling o.s.v. Tejpa inte på skivans finsida. Om ytan skadats eller påverkats måste skivorna, innan de tas i bruk, behandlas med LiGna hårdvaxolja. Då varje skiva (liksom varje stav i varje skiva) är unik, krävs olika mängd LiGna Hårdvaxolja för att mätta ytan och bygga ett

FORTS. ARBETSYTOR

fullgott ytskikt. Detta framträder först efter en tids användning. Därför är det särskilt viktigt att du under första året kontrollerar om dina skivor behöver underhållas med LiGna Hårdvaxolja. Detta gäller även när ytan blivit sliten eller skadad. Om din skiva har en underlimmad diskho, är det extra viktigt att ändträet och kanter vid diskhoen alltid har ett bra skydd.

Gör så här:

- Slipa vid behov med fint sandpapper eller slipsvamp. Torka rent. Lägg på ett tunt lager LiGna Hårdvaxolja. Torka i träets längdriktning med torr trasa. Se till att en tunn film uppstår.
- Låt torka i minst åtta timmar. Vid hårt sliten skiva eller om ytan slipats trären upprepas behandlingen ytterligare två gånger. Var försiktig så att hårdvaxoljan inte kommer i kontakt med annat än bänkskivan. Torka bort direkt! Intorkad hårdvaxolja är mycket svår att avlägsna! Hårdvaxolja har en begränsad hållbarhet på ca ett år. Kom ihåg att skruva på korken ordentligt. Skaka alltid burken före användning!
- **De trasor och svampar du använt kan självantända då oljan oxiderar!** Blöt med vatten och slå in lufttätt.

OM OLYCKAN ÄR FRAMME

- En träyta tycker inte om att du ställer heta kärl på den.
- Starka rengöringsmedel liksom andra starka vätskor som alkohol kan påverka skivan.
- Om ytan har skadats eller missfärgats kan du alltid slipa bänkskivan. Det är ju just det som är fördelen med massivträ. Men efter en sådan slipning måste du ytbehandla från grunden igen.
- Har du slipat ytan, kan du alltid byta från olja till vax eller tvärtom, men ytan måste behandlas som om den var obehandlad. Vid byte från en behandling till en annan gäller alltid att man slipar ner hela ytan ordentligt. Detta görs lämpligtvis när skivorna ändå är i behov av ny behandling.
- Putsningen blir betydligt enklare när ytan är lite uttorkad och sliten jämfört med nybehandlad.
- Väljer du olja, behandlar du enligt det schema som beskrivits tidigare.
- Väljer du vax, följer du fabrikantens anvisningar.
- Väljer du LiGna Hårdvaxolja, behandla då skivan tre gånger som beskrivs i avsnittet Hårdvaxolja på skivor.
- Undvik linolja på en skiva av björk eller lönn. Då riskerar du att skivan blir mörk och flammig. För att reparera det, måste flera millimeter slipas bort. På björk och lönn bör du använda vax eller LiGna hårdvaxolja.

Trä är ett levande material som inte låter sig kommanderas.

Därför kan den färdiga produkten avvika mot prov beträffande färg och mönster genom naturliga skillnader i träet samt genom påverkan av ljus.

En bänkskiva av massivträ behöver lite underhåll av och till.

Följ du våra råd i den här handledningen, kommer din nya bänkskiva bli till glädje under lång tid.

SKÄRBRÄDOR

Skärbrädorna är gjorda av en fanérad plywoodskiva. Vid rengöring använd fuktig trasa. Använd vid behov diskmedel. Diska den aldrig i diskmaskin. Torka av skärbrädan efter rengöring. Låt den EJ droptorka i torkställ. Skärbrädorna är behandlade på samma sätt på båda sidorna. Vänd på den då och då för att få ett jämnt slitage. Placera EJ varma kärl på skärbrädan.

STENBÄNKSKIVOR

BÄNKSKIVA NATURSTEN AV GRANIT

Granit är ett naturmaterial som skiftar i utseende från gång till gång. De flesta sorter skiftar dock inte nämnvärt i utseende. När det gäller vissa granitsorter så förekommer det stick (sprickor). Detta är naturligt för vissa sorter och försämrar ej kvaliteten. I alla granitsorter finns det porer (hål) i ytan. I en del graniter finns det mer och i en del knappt alls. Detta försämrar dock ej kvaliteten. Porer är mer vanligt än ovanligt hos graniter. Granit är till skillnad från marmor och kalksten ett mycket tätt material, men man bör ej låta fettfläckar ligga någon längre tid på stenen, då dessa kan tränga ner i skivan. Till skillnad från vatten som förångas kan fettfläckar bli permanenta. Det finns ingen stensort som tål värmechocker varför rekommendationen är att alltid använda grytunderlägg. Att skära direkt på stenen avråds.

- Daglig rengöring: använd en fuktig trasa (ej skursvamp) och diskmedel.
- Borttagning av besvärliga fläckar: använd ett rengöringsmedel med en fuktig trasa (rekommendation: vit Cif Cream). Använd inga medel med ett PH-värde på <4 och >10 eller aggressiva medel t.ex. metallpolish, propplösare eller andra frätande ämnen.

BÄNKSKIVA AV KALKSTEN OCH MARMOR

Kalksten och marmor är en sten som har formats av naturen. Utvinningen sker främst i Europa, i t.ex. Belgien, Spanien och Italien. Eftersom kalksten och marmor innehåller kalk har de andra egenskaper än t.ex. granit. Vanligt förekommande karaktärsdrag är bland annat små gropar, hårfina sprickor, finare polerrepor samt naturliga ådringar i stenen. Detta påverkar dock inte kvaliteten. Andra kännetecken är t.ex. förekomsten av fossiler eller så kallad "brand"; en rå, öppen ytstruktur. Avlägsna kraftig nedsmutsning så fort som möjligt, undvik att få fläckar av till synes ofarliga produkter som läsk, citronsaft, yoghurt och rödvin. Dessa ger bestående skada i ytan. Undvik kontakt med aceton och aggressiva rengöringsmedel som t.ex. metallpolish, propplösare och andra frätande ämnen. Använd alltid ett underlägg för kastruller och eldfasta formar. Använd, av hygieniska skäl alltid en skärbräda för att skära t.ex. grönsaker och kött.

- Daglig rengöring: använd fuktig trasa och ett mildt rengöringsmedel. Använd inte skurmedel eller medel med ett PH-värde <6 eller >8.

HANDTAG OCH KNOPPAR

SKÖTSELRÅD FÖR VÅRA HANDTAG OCH KNOPPAR

Alla handtag och knoppar (beslag) behöver torkas av om de blir smutsiga. Tänk på att enbart torka av beslagen med en ren lätt fuktad trasa och använd inga rengöringsmedel, då dessa kan påverka ytan.

LÄDERSKÖTSEL

Läder är ett levande material, och skött på rätt sätt, kommer det bara bli vackrare och vackrare för varje år.

1. Använd en fuktig och ordentligt urkramad trasa när ni rengör lädret.
2. Efter att ni torkat av läderprodukten är det viktigt att lädret torkar ordentligt innan man applicerar någon form av impregnering (rekommendation: Leather Masters Protection Cream).

Tänk på:

- Exponering i direkt solljus kan bleka mörka färger och göra ljusa färger mörkare.
- Varm, torr luft kan torka ut lädret om det inte impregneras regelbundet.

- Vissa rengöringsmedel och kemikalier kan missfärga och förstöra ytan på lädret.
- Om ni använder för mycket vatten på lädret så ändrar det färg.

HÅLLFASTHET TRÄ

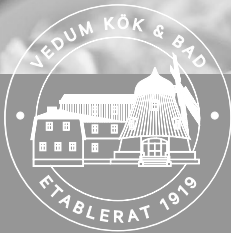
Trä är ett naturmaterial. Om beslaget utsätts för starka krafter exempelvis vid montering på integrerad kyl/frys eller diskmaskin kan vi inte garantera hållfastheten.

OBEHANDLAD MÄSSING

Handtagen i obehandlad mässing är varken lackade eller polerade och får därför en mattare yta och får patina med tiden. För att behålla handtaget blankt rengör med mässingsputs.

ROSTFRITT

Rengör genom att torka av med en ren, fuktig och väl urvriden trasa. Använd inte några rengöringsmedel då de kan ha en slipande eller annan påverkande effekt vilket kan skada ytan.

ART.NR. 392911
FEB-2025

HUVUDKONTOR/TILLVERKNING

Vedum Kök & Bad AB
534 84 Vedum
Växel 0512-576 00
info@vedum.se
www.vedum.se

KUNDTJÄNST

kundtjanst@vedum.se
Tel. 0512-576 40

UTSTÄLLNING

GÖTEBORG
Hantverksvägen 10
436 33 Askim
goteborg@vedum.se
Tel. 031-748 68 40

UTSTÄLLNING
STOCKHOLM

Karlsbodavägen 9-11
168 67 Bromma
bromma@vedum.se
Tel. 08-564 849 90

UTSTÄLLNING

LINKÖPING
Fjärrvärmevägen 3
589 52 Linköping
linkoping@vedum.se
Tel. 013-474 64 00

UTSTÄLLNING
UPPSALA

Stångjärnsgatan 13
753 23 Uppsala
uppsala@vedum.se
Tel. 018-161 170

UTSTÄLLNING

MALMÖ
Östra Tullgatan 2
211 28 Malmö
malmo@vedum.se
Tel. 040-664 52 30

UTSTÄLLNING
VEDUM

Kvarnen
534 60 Vedum
kvarnen@vedum.se
Tel. 0512-576 90

WWW.VEDUM.SE